

ALGUNES OBSERVACIONS SOBRE UN TEXT DE SANT MAGÍ DE JOSEP M. ARQUES

Josep M. Llobet i Portella

Entre les notes manuscrites que Josep M. Arques escriví abans de l'any 1936, hi ha un text que fa referència a l'església cerverina de Sant Magí i a la festa d'aquest nom que en aquells anys tenia lloc a la ciutat.¹ Encara que la història que ens deixà escrita Josep M. Arques no és pas «objectiva sinó serenament apassionada, una crida al cor dels cerverins per a què possessin llur esforç en benefici de les petites capelles revellides i pobres»,² amb tot, la part d'aquest text que conté dades certes ens pot ser útil per conèixer com i quan es portà a terme el procés de construcció de l'església, què contenia el temple abans de les destruccions de l'any 1936 i com se celebrava la festivitat del sant en aquell temps.³ Considerada la necessitat de saber quines dades del text de Josep M. Arques són certes i quines no ho són, hem iniciat la comprovació de les informacions que esmenta mitjançant la consulta de la documentació municipal, eclesiàstica i notarial de l'època historiada. El resultat d'aquesta comprovació ha estat una sèrie d'observacions referents a una part del text, mentre que la informació que conté la resta del text encara no ha pogut ser contrastada. Esperem fer-ho pròximament. Les observacions que avui podem fer són les següents:

¹ Arxiu Comarcal de la Segarra, Fons General, Manuscrits de Josep M. Arques, volum 14. Un catàleg d'aquests manuscrits a: Josep M. LLOBET I PORTELLA, «Manuscrits de Josep M. Arques conservats a l'Arxiu Històric Comarcal de Cervera», *Mossèn Josep Arques, 1883-1949*, Cervera, Centre Comarcal de Cultura, 1983, ps. 18-21.

² Agustí DURAN I SANPERE, «Mossèn Josep Me Arques, historiador», *La festa de Sant Magí a Cervera*, Cervera, Càtedra de Cultura Catalana Samuel Gili i Gaya, 1977, p. 49.

³ Si bé algunes d'aquestes dades han estat reproduïdes –no sempre citant la font– en diversos articles, sembla que els autors d'aquests articles no han posat en dubte la certesa de les dades copiades.

«A Cervera, sembla que ja a mitjans del segle XVII se dedicaven tots els anys fervorosos cultes a nostre sant en lo dia de la seva festa i tenien lloc, abans de l'erecció de l'església actual a ell dedicada, en l'església del convent de Frares Predicadors, dita vulgarment del Roser». No tenim constància que durant el segle XVII tingués lloc a Cervera la celebració de la festa de Sant Magí. En conseqüència, creiem que l'origen d'aquesta festa es troba en la fundació que féu, l'any 1743, el prevere Magí Perelló a l'església ceriverina de Santa Maria.⁴

«Entre les imatges de dita església, no s'hi veu, actualment, cap imatge ni retaule dedicat a sant Magí. En cambi, en l'antic retaule de la confraria del Roser, que avui podem contemplar en l'església parroquial de la Curullada, on serveix d'altar major, hi veurem pintada en la pradella la imatge de sant Magí en l'acte de fer brollar de la terra la font d'aigua miraculosa per a remeiar la set dels soldats enviats per Dacià per a donar-li crudel martiri. Aquest retaule fou obrat en 1651 i el costejà el cerverí D. Antoni Trilla, singular benefactor de la confraria del Roser». Resta documentat que, abans de l'any 1631, el mercader cerverí Antoni Trilla encarregà la construcció d'un retaule de Nostra Senyora del Roser, destinat a l'església del convent cerverí de Sant Domènec, a Miquel Rubiol, escultor de Cervera. La mort d'aquest artista ocasionà que el seu fill Josep Rubiol, també escultor, es responsabilitzés de l'execució de l'obra. L'any 1632, el retaule ja es trobava enllestit, cosa que demostra que la data que dona Josep M. Arques és errònia. És possible que aquest retaule es portés, posteriorment, a l'església de la Curullada; amb tot, l'any 1695, l'escultor Pere Rialp va prendre el compromís de fer un retaule per a la capella de Nostra Senyora del Roser de l'església de la Curullada que havia de tenir una imatge de sant Magí.⁵

«També té dedicat sant Magí un retaule en l'església de Sant Francisco de Paula i altre en l'església de Sant Cristòfol, els dos obrats a

⁴. Sobre aquest tema, hom trobarà més informació a: Josep M. LLOBET I PORTELLA, «L'origen de la festa ceriverina de Sant Magí», *Quaderns Barri de Sant Magí*, 13 (2003), ps. 25-27.

⁵. Més dades a: Josep M. LLOBET I PORTELLA, «Documents sobre retaules de Cervera (1631-1648)», *Butlletí de la Reial Acadèmia Catalana de Belles Arts de Sant Jordi*, XIII (1999), ps. 215-235; Josep M. LLOBET I PORTELLA, «Documents sobre retaules catalans del segle XVII», *Palestra Universitària*, 17 (2004), ps. 59-100.

mitjans del segle XVIII». Sabem que el retaule de Sant Magí de l'església de Sant Francesc de Paula fou contractat per Josep Pujol, escultor de Tàrrrega, el 15 d'abril de 1754.⁶ Del retaule de Sant Magí de l'església de Sant Cristòfol, no en tenim cap notícia.

«Al baixar des de la parròquia cap al Roser, en la primera de les cases a mà esquerra, en son frontis, hi ha una capelleta oberta a la paret, amb una imatge de sant Magí que midarà uns quatre palms d'alçada. Consta que ja hi era a mitjans del segle XVIII». Si bé encara es conserva l'espai de l'antiga capelleta a la paret de la casa esmentada, actualment no hi ha la imatge i passa gairebé desapercebuda aquesta capelleta pel vianant.⁷

«El segon altar [de l'església de Sant Magí] està dedicat a Sant Fèlix de Cantalici. És una hermosa imatge que inspira molta devoció. És de fusta, mes son vestit és de borràs pintat. Midarà uns sis palms d'alçada. Tots els anys, el dia 18 de maig, festa del dit sant, s'hi celebra un ofici, fundació de Fèlix Portella (Cularsa)». La fundació no la féu Fèlix Portella, sinó el seu avi matern Fèlix Comabella. Fou realitzada el 13 d'octubre de 1803. L'acte consistia en la celebració d'un aniversari, amb assistència de quinze preveres i el cabiscol, oferint-lo en remissió de les culpes i els pecats del fundador.⁸

⁶. Hom pot veure: Josep M. LLOBET i PORTELLA, «Retaules de la Segarra (segle XVIII)», *Butlletí de la Reial Acadèmia Catalana de Belles Arts de Sant Jordi*, X (1996), ps. 99-116.

⁷. Una descripció de l'estat actual d'aquesta capelleta a: Ramon Me XUCLA COMAS, «Fornícules a Cervera de devoció a Sant Magí», *Quaderns Barri de Sant Magí*, 15 (2005), ps. 33-36.

⁸. Dades documentals a: Josep M. LLOBET i PORTELLA, «Donacions relacionades amb l'església de Sant Magí durant els primers anys de la seva existència», *Quaderns Barri de Sant Magí*, 15 (2005), ps. 25-31.

